

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 lutego 2016r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Elżbieta Wojtczuk
Protokolant:	st.sekr. sąd. Dorota Malewicka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 27 stycznia 2016r. w S.

odwołania S. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

z dnia 5 stycznia 2015 r. Nr (...)

w sprawie S. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o wysokość emerytury

I. oddała odwołanie;

II. przyznaje ze Skarbu Państwa (kasa Sądu Okręgowego w Siedlcach) na rzecz adw. J. S. prowadzącego Kancelarię Adwokacką w S. wynagrodzenie w kwocie 73,80 zł (siedemdziesiąt trzy złote osiemdziesiąt groszy) tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielone z urzędu ubezpieczonemu.

Sygn. akt IV U 148/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 5 stycznia 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. działając na podstawie art. 145 § 1 kodeksu postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r., poz. 267 ze zm.) oraz ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 1440) odmówił S. M. prawa do wznowienia postępowania w sprawie ponownego ustalenia wysokości emerytury. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, iż wysokość emerytury ubezpieczonego została ponownie ustalona decyzją z dnia 9 lutego 2006 r., gdzie organ rentowy przeliczył wysokość emerytury przyjmując do ustalenia podstawy wymiaru – zgodnie z wyrokiem Sądu Okręgowego w Siedlcach z dnia 11.01.2006 r. – wynagrodzenie z 20 lat kalendarzowych (108,24%), w tym za okresy pracy na eksporcie w latach 1988-1989 przyjęto wynagrodzenie wskazane przez Sąd, które zostało ustalone na podstawie zaświadczenia o wynagrodzeniu wystawionego przez (...) Sp. j. jako następcy Fabryki (...), potwierdzającego wynagrodzenie pracownika zatrudnionego na stanowisku równorzędnym ze stanowiskiem ubezpieczonego w macierzystym zakładzie pracy. Następnie wysokość emerytury została ponownie ustalona na skutek wniosku ubezpieczonego z dnia 22 kwietnia 2009 r. poprzez przyjęcie wynagrodzenia minimalnego za okresy

zatrudnienia, za które nie zostało udokumentowane faktycznie osiągnięte wynagrodzenie, wobec czego wskaźnik wysokości podstawy wymiaru ustalony z 20 lat kalendarzowych wzrósł do 108,86%. Organ rentowy podniósł, iż do obecnego wniosku o przeliczenie emerytury ubezpieczony nie dołączył żadnych nowych dowodów, które miałyby wpływ na zmianę uprzednio podjętej decyzji.

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł S. M., który domagał się wyliczenia na nowo podstawy wymiaru emerytury. Ubezpieczony wskazał, iż ZUS niezasadnie przy wyliczaniu podstawy wymiaru odrzucił najkorzystniejsze kolejne trzy lata jego pracy, tj. 1988-1990, kiedy to został oddelegowany do zatrudniania w Czechosłowacji i przez okres 18 miesięcy było mu wypłacane wynagrodzenie zagraniczne w koronach czechosłowackich. S. M. zarzucił, iż organ rentowy nie zastosował w jego przypadku § 10 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 1 kwietnia 1985 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru emerytur i rent. Wobec powyższego, do wyliczenia podstawy wymiaru emerytury ubezpieczonego został uwzględniony okres od 1983 r. do 1985 r. Zdaniem ubezpieczonego, do wyliczenia podstawy wymiaru jego emerytury można było doliczyć okres pracy od 1 grudnia 1989 r. do 30 kwietnia 1991 r. (odwołanie k. 1-4).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, przywołując argumentację wyrażoną w zaskarżonej decyzji. Ponadto ZUS podał, iż w stanie faktycznym niniejszej sprawy nie zaszyły okoliczności wymienione w art. 114 ustawy o emeryturach i rentach z FUS uzasadniające wznowienie postępowania. Organ rentowy wskazał, iż zarzuty podnoszone przez ubezpieczonego były objęte przedmiotem rozstrzygnięcia w sprawie IV U 648/05 toczącej się przed Sądem Okręgowym w Siedlcach, w wyniku którego, decyzją z dnia 9 lutego 2006 r. ZUS przeliczył emeryturę S. M. od dnia 1 kwietnia 2005 r. Ponadto wskazano, iż prowadzone przed Sądem Okręgowym w Siedlcach postępowania w sprawach: IV U 750/11 oraz IV U 837/12 dotyczyły tego samego przedmiotu sporu, co sprawa IV U 648/05 i zakończyły się odrzuceniem odwołania. Podobnie w przypadku skargi o wznowienie postępowania, wobec której rozstrzygnięcie zapadło w dniu 25 września 2013 r. (odpowiedź na odwołanie k. 6-8).

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

Ubezpieczony S. M. na mocy decyzji (...) Oddział w S. z dnia 22 maja 1991 r. miał ustalone prawo do emerytury. Przy obliczaniu jej wysokości przyjęto wskaźnik wysokości podstawy wymiaru 106,46% (po ubruttowaniu 106,92%) wyliczony z wynagrodzenia z kolejnych 3 lat kalendarzowych 1983-1985 r. wykazanego przez zakład pracy w zaświadczeniu o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z dnia 4.03.1991 r. (k.16 akt emerytalnych).

Dnia 25 kwietnia 2005 r. ubezpieczony zwrócił się z wnioskiem do organu rentowego o przeliczenie podstawy emerytury z całego okresu zatrudnienia na podstawie dołączonych dokumentów z pominięciem lat 1988-1989 (wnioski k. 103 akt emerytalnych). Ponadto w piśmie z dnia 4.05.2005 r. ubezpieczony w nawiązaniu do wniosku z dnia 25.04.2005 r. wskazał, że w latach 1988-1989 r. był oddelegowany przez Fabrykę (...) w O. do Zakładu (...) i w tym czasie pracował na budowie eksportowej w Czechosłowacji i wówczas za swoją pracę otrzymywał wynagrodzenie w koronach czeskich. W związku z powyższym wniósł o przeliczenie za ten okres jego wynagrodzenia z koron czeskich na złotówki i uwzględnienie tego wynagrodzenia przy obliczaniu emerytury (k.107-119 akt emerytalnych).

Decyzją z dnia 24 maja 2005 r. (...) Oddział w S. odmówił ubezpieczonemu prawa do ponownego wyliczenia podstawy wymiaru emerytury (decyzja k. 122 akt emerytalnych). Odwołanie od tej decyzji złożył S. M.. Sąd Okręgowy w Siedlcach rozpoznając odwołanie ubezpieczonego wyrokiem z dnia 11 stycznia 2006 r. w sprawie sygn. akt IV U 648/05 zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił ubezpieczonemu wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury na 108,24 % oraz wysokość zwaloryzowanego świadczenia od dnia 1 kwietnia 2005 r. w kwocie 1.098,52 zł brutto. Sąd w uzasadnieniu swojego orzeczenia wskazał, że do ustalenia wysokości podstawy wymiaru emerytury ubezpieczonego wziął pod uwagę okres jego pracy na kontrakcie w Czechosłowacji w okresie od 06.07.1988 r. do 8.11.1989 r. i ustalił wysokość zarobków ubezpieczonego za ten czas na podstawie wynagrodzenia pracownika zatrudnionego na równorzędnym stanowisku co ubezpieczony przed jego wyjazdem na kontrakt, w macierzystym zakładzie ubezpieczonego tj. Fabryce (...) Sp. z o. o. Powyższe zostało ustalone zgodnie z art. 22 pkt 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS i spowodowało wyliczenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru emerytury na 108,24%, czego nie kwestionował ubezpieczony w

trakcie procesu w sprawie IV U 648/05. Wskazane orzeczenie z dnia 11 stycznia 2006 r. Sądu Okręgowego w Siedlcach uprawomocniło się z dniem 8 lutego 2006 r. i decyzją z dnia 9 lutego 2006 r. organ rentowy wykonał niniejsze orzeczenie (k. 201 akt emerytalnych).

Decyzją z dnia 28 kwietnia 2009 r. (...) Oddział w S. przeliczył emeryturę S. M. obliczając wskaźnik wysokości podstawy wymiaru na 108,86 %. Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury organ rentowy przyjął wynagrodzenie, które stanowiło podstawę wymiaru składek z 20 lat kalendarzowych tj. od stycznia 1964 r. do grudnia 1990 r. (k. 31 akt emerytalnych).

Decyzją z dnia 22 sierpnia 2011 r. (...) Oddział w S. odmówił ubezpieczonemu prawa do ponownego ustalenia wysokości emerytury (decyzja k. 41 akt emerytalnych) wskazując, iż okres pracy za granicą z lat 1988-1989 i wynagrodzenie za ten czas, został już wzięty pod uwagę przy obliczaniu wysokości emerytury w decyzji z dnia 9 lutego 2006 r. Od decyzji tej odwołanie złożył ubezpieczony. Postanowieniem z dnia 8 marca 2012 r. w sprawie o sygn. akt IV U 750/11 Sąd Okręgowy w Siedlcach odrzucił odwołanie (k. 50 akt emerytalnych).

Decyzją z dnia 29 czerwca 2012 r. (...) Oddział w S. odmówił ubezpieczonemu prawa do ponownego ustalenia wysokości emerytury (k. 57 akt emerytalnych) argumentując swoje stanowisko tak samo jak w decyzji z dnia 22 sierpnia 2011 r. Od decyzji tej odwołanie złożył ubezpieczony. Postanowieniem z dnia 16 kwietnia 2013 r. w sprawie o sygn. akt IV U 837/12 Sąd Okręgowy w Siedlcach odrzucił odwołanie (k. 66 akt emerytalnych).

W dniu 20 czerwca 2013 r. ubezpieczony złożył skargę o wznowienie postępowania sygn. akt IV U 648/05 i ponowne ustalenie podstawy wymiaru jego emerytury (k. 68-69 akt emerytalnych). Postanowieniem z dnia 25 września 2013 r. wydanym w sprawie IV U 790/13 Sąd Okręgowy w Siedlcach odrzucił powyższą skargę (k. 78 akt emerytalnych). Postanowieniem z dnia 31 października 2013 r. w sprawie III AUz 192/13 Sąd Apelacyjny w Lublinie oddalił zażalenie ubezpieczonego na postanowienie z dnia 25 września 2013 r. (k. 80 akt emerytalnych).

S. M. dnia 18 grudnia 2014 r. złożył kolejny wniosek do organu rentowego o wznowienia postępowania i ponowne ustalenie wysokości otrzymywanej przez niego emerytury (wniosek k. 97-101 akt emerytalnych) żądając uwzględnienia przy wyliczeniu wysokości emerytury wynagrodzenia za okres jego pracy na budowie eksportowej w Czechosłowacji. Do powyższego wniosku nie zostały załączone żadne nowe dowody, które miałyby wpływ na wysokość świadczenia emerytalnego ubezpieczonego. W związku z powyższym, zaskarżoną decyzją z dnia 5 stycznia 2015 r. organ rentowy odmówił ubezpieczonemu prawa do wznowienia postępowania w sprawie ponownego ustalenia wysokości emerytury. Uzasadniając powyższe stanowisko ZUS wskazał, iż ubezpieczony nie dołączył żadnych nowych dowodów, które miałyby wpływ na zmianę uprzednio podjętej decyzji. Jednocześnie, jak podniósł organ rentowy, nie ma podstaw prawnych, które pozwalałyby na przyjęcie do podstawy wynagrodzenia dewizowego przeliczonego na polskie złote (decyzja k. 103-104 akt emerytalnych).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego jest niezasadne i podlega oddaleniu.

W stanie faktycznym niniejszej sprawy niemożliwym było wydanie pozytywnego dla ubezpieczonego rozstrzygnięcia. Na rozprawie dnia ubezpieczony wskazał, że wnosil o wznowienie postępowania zakończonych decyzją organu rentowego z dnia 22.09.1991 r. i ponowne ustalenie mu wysokości emerytury. Nie zachodzą żadne podstawy do wznowienia postępowania wymienione w art. 145 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego. Zgodnie natomiast z art. 114 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych na który to przepis powołuje się ubezpieczony w treści odwołania prawo do świadczeń lub ich wysokość ulega ponownemu ustaleniu na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji w sprawie świadczeń zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub na ich wysokość.

Ponowne ustalanie prawa do emerytur i rent nie jest wznowieniem postępowania sądowego (według k.p.c.), nie posiada też charakteru wznowienia postępowania przewidzianego w art. 145 § 1 k.p.a., a wniesienie wniosku nie jest ograniczone czasowo, instytucja ta dotyczy postępowania przed organem rentowym (uzasadnienie uchwały SN z dnia 3 października 1996 r., II UZP 18/96, OSNAPiUS 1997, nr 7, poz. 117).

Przesłankami ponownej oceny uprawnień ubezpieczeniowych są "nowe dowody" i "ujawnione okoliczności" istniejące przed podjęciem decyzji organu rentowego i mające wpływ na ustalenie prawa do emerytur i rent.

Przyjmuje się, jeżeli chodzi o przesłankę „ujawnione okoliczności”, że nie muszą to być wyłącznie okoliczności, na które strony realizacyjnego stosunku prawnego ubezpieczeń społecznych nie mogły się powołać w poprzednim postępowaniu (wtedy ich nie znały), lecz także takie okoliczności, które powinny być znane przy dołożeniu należytej staranności, jednakże na skutek błędu, zaniedbania, przeoczenia czy nieznajomości przepisów nie zostały uwzględnione w poprzednim postępowaniu (wyroki SN: z dnia 28 stycznia 2004 r., II UK 228/03, OSNPUSiSP 2004, nr 19, poz. 341; z dnia 27 kwietnia 2004 r., II UK 298/03, LEX nr 970137 i z dnia 11 marca 2004 r., II UK 289/03, LEX nr 985606). Ujawnione okoliczności mogą zatem wynikać zarówno ze zgłoszenia nowych (nieznanych) dowodów, jak i stanowić podstawę do ponownego ustalenia prawa do emerytury/renty - choćby były znane, ale istniały przed podjęciem rozstrzygnięcia (por. wyrok SN z dnia 8 października 2010 r., I UK 113/10, LEX nr 694229) - jeżeli ich powołanie usunie wadliwość decyzji ZUS lub ukształtuje sytuację prawną zainteresowanego zgodnie z rzeczywistym stanem jego uprawnień, doprowadzając do przyznania lub podwyższenia świadczenia. W związku z tym wszczęcie procedury ponownego ustalenia prawa do emerytury/renty nie jest obwarowane wymogiem wykazania, że nie było możliwe powołanie się na odpowiednie okoliczności (faktyczne i prawne) w poprzednim postępowaniu. W okolicznościach niniejszej sprawy nie zachodzą żadne podstawy do zastosowania art. 114 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, gdyż ubezpieczony we wniosku z dnia 18 grudnia 2014 r. nie powołuje, ani nowych dowodów, ani nowych okoliczności, które nieznane byłby organowi rentowemu i których organ rentowy nie wziąłby pod uwagę dotychczas przy ustalaniu ubezpieczonemu wysokości emerytury.

S. M. wskazywał, że organ rentowy nie wziął pod uwagę przy obliczeniu wysokości jego emerytury wynagrodzenia za okres jego pracy na budowie eksportowej w Czechosłowacji okresie od 1988 r. do 1989 r., a tym samym naruszył przepis § 10 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 1 kwietnia 1985 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru emerytur i rent (t. j. Dz. U. z 1989 Nr 11 poz. 63 ze zm.). Zgodnie ze wskazanym paragrafem rozporządzenia do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty za okresy zatrudnienia za granicą przed 01.01.1991 r. przyjmuje się kwoty wynagrodzenia przysługującego w tych okresach pracownikowi zatrudnionemu w kraju w takim samym lub podobnym charakterze, w jakim pracownik był zatrudniony przed wyjazdem za granicę.

Jak wynika z dokumentów znajdujących się w sprawie IV U 648/05 Sądu Okręgowego w Siedlcach, Sąd zwracał się do przechowawcy akt pracowniczych o nadesłanie zaświadczenia zawierającego kwoty wynagrodzenia przysługującego w okresie od 05.07.1988 r. do 8.11.1989 r. pracownikowi zatrudnionemu w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku elektryka lub podobnym i otrzymał takie zaświadczenie, gdzie wskazano wynagrodzenie pracownika z równorzędnego stanowiska do stanowiska zajmowanego przez ubezpieczonego w macierzystym zakładzie pracy za okres od 05.07.1988 r. do 21.08.1998 r. (47 dni) w kwocie 114 485 zł i wyliczył na podstawie tego zaświadczenia hipotetyczną wysokość wynagrodzenia ubezpieczonego za okres od 06.07.1998 r. do 08.11.1989 r., kiedy to ubezpieczony pracował na kontrakcie w Czechosłowacji. Powyższe spowodowało, że wskaźnik wysokości podstawy wymiaru obliczony z wynagrodzeń z 20 najkorzystniejszych lat wybranych z całego okresu ubezpieczenia wyniósł 108,24% i zasadnym było wówczas przeliczenie emerytury. W 20 -tu najkorzystniejszych latach znalazły się m.in. wynagrodzenia za lata 1988, 1990, co odpowiada żądaniu ubezpieczonego (k. 14, k.25-26 akt IV U 648/05 i k. 199 akt emerytalnych).

Tym samym, okoliczności podnoszone przez ubezpieczonego we wniosku z dnia 18.12.2014 r. zostały już wzięte pod uwagę przez organ rentowy do wyliczenia ubezpieczonemu emerytury, co znajduje potwierdzenie w decyzji z dnia 9 lutego 2006 r. wykonującej wymieniony wyrok Sądu Okręgowego (k.201 akt emerytalnych).

Stąd też stanowisko organu rentowego wyrażone w zaskarżonej decyzji z dnia 5 stycznia 2015 r. uznać należy za prawidłowe.

Stawka wynagrodzenia pełnomocnika ubezpieczonego za nieopłaconą pomoc prawną udzieloną z urzędu została określona na podstawie § 12 ust. 2 w zw. z § 2 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (t. j. Dz. U. z 2013 poz. 461) oraz w zw. z § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 29 lipca 2015 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2015 poz. 1079) w zw. z § 22 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. z 2015 poz. 1801). Z uwagi, iż sprawa została wszczęta przed dniem wejścia w życie rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 29 lipca 2015 r. (tj. przed dniem 1 sierpnia 2015 r.) do określenia wysokości kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata ustanowionego z urzędu zastosowano przepisy dotychczasowe.

Wobec powyższego, Sąd, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 kpc, orzekł jak w sentencji wyroku.